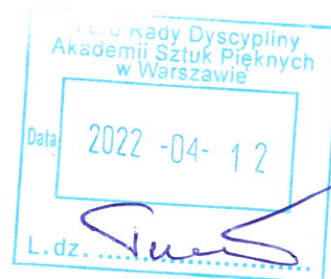

Gdańsk, 26.03.2022
Prof. Mariusz Białecki
Wydział Rzeźby i Intermediów
Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku

Ocena dorobku artystycznego oraz rozprawy doktorskiej mgr Kingi Smacznej-Łagowskiej pod tytułem „Ewolucja (łac. evolutio – rozwinięcie, rozwój)” sporządzona w związku z przewodem doktorskim w dziedzinie sztuk plastycznych, w dyscyplinie sztuki piękne, wszczętym przez Radę Wydziału Rzeźby Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie.

Recenzja Nr sprawy BRDSD/224/PP/2021/MT.

Do zlecenia została dołączona dokumentacja:

1. Życiorys
2. Kwestionariusz osobowy
3. Kopia dyplomu ukończenia studiów
4. Praca doktorska - dokumentacja dzieła
5. Opis pracy doktorskiej
6. Opinia promotora
7. Opis działalności artystycznej wraz z dokumentacją
8. Opis działalności dydaktycznej prowadzonej na Wydziale oraz Uczelni
9. Opis działalności organizacyjnej na rzecz Wydziału oraz Uczelni
10. Wykaz posiadanych nagród i wyróżnień
11. Nośnik elektroniczny z pełną zawartością dokumentacji
12. Oświadczenie, że rozprawa doktorska jest przygotowana samodzielnie oraz, że rozprawa doktorska złożona na nośniku elektronicznym jest identyczna z wersją wydrukowaną

Z dokumentacji dowiadujemy się że promotorem pracy doktorskiej jest pani profesor Hanna Jelonek.

INFORMACJE PODSTAWOWE O KANDYDATCE

Kinga Smaczna-Łagowska urodzona dnia 4 czerwca 1977 roku w Białymstoku.

- W latach 1992-1997 uczyła się w Państwowym Liceum Sztuk Plastycznych im. Artura Grottgera w Supraślu. Uzyskała tytuł zawodowy Plastyk w zakresie specjalności formy użytkowe ze specjalizacją tkactwo artystyczne.
- W latach 1998-2003 studiowała na Wydziale Rzeźby Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Obroniła Dyplom (praca dyplomowa pt. „Pomnik Miejsca”). z

Rzeźby z cyklu „Przysłowia polskie” (wraz z Mateuszem Łagowskim) znajdujące się w przestrzeni publicznej Izabelina wykonane z brązu i kamienia.

2009 r. - „Adam Mickiewicz”

„Juliusz Słowacki” – realizacja popiersi do przestrzeni miejskiej Radzymina znajdujące się na „Skwerze Czterech Wieszczów” przy Bibliotece Publicznej, wykonane w brązie.

2009 r. - „Kaskada” – fontanna w przestrzeni publicznej Mrągowa, powstała podczas I Sympozjum Rzeźby w Mrągowie „Cztery Żywioły-Ptaki” zrealizowana w granicie.

2010 r. - Realizacja figury Chrystusa do Kapliczki Katyńsko-Smoleńskiej autorstwa Jerzego Kaliny, zrealizowana w sztucznym kamieniu, znajdująca się w przestrzeni publicznej Warszawy przy ul. Kokosowej.

2010 r. - „Grawitacja” – rzeźba w przestrzeni miejskiej Mrągowa, powstała w ramach II Sympozjum Rzeźby w Mrągowie „Cztery Żywioły – Wiatr”, wykonana w granicie.

2012 r. - „Katedra” – rzeźba wykonana z blachy stalowej spawanej.

2012 r. - „Triskele” rzeźba wykonana z blachy stalowej spawanej.

2011 r. - „Nagroda Ministra Spraw Zagranicznych RP za osiągnięcia w dyplomacji publicznej i komunikacji medialnej placówki zagranicznej” - statuetka wykonana z brązu, miedzi i szkła, wręczana przez Ministra Spraw Zagranicznych RP.

2011 r. - Nagroda im. Erazma Ciołka za Fotografię Społecznie Zaangażowaną, statuetka przyznawana przez SDP, wykonana ze szkła klejonego.

2012 r. - „Amicus Oeconomiae”- Nagroda Ministra Spraw Zagranicznych za szczególne osiągnięcia w obszarze wspierania i ochrony interesów gospodarczych polskich przedsiębiorstw na rynkach zagranicznych. Statuetka wykonana z brązu i szkła.

2017 r. - „Sen II” rzeźba wykonana w aluminium.

Ważniejsze wystawy:

2002 r. - „Iluminacje”- pierwszy pokaz indywidualny- Kociół Artystów, Warszawa.

2003 r. - Wystawa konkursowa prac dyplomowych w Konkursie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na najlepszy dyplom ukończenia studiów w Zakresie Sztuk Pięknych w Muzeum Plakatu w Wilanowie.

2003 r. - Wystawa na rzecz Fundacji „Akogo?” Ewy Błaszczuk, Podziemia Kamedulskie, Warszawa.

2005 r. - Wystawa „Młoda Rzeźba”, Galeria Studio, Warszawa.

2005 r. - Wystawa Pedagogów Wydziału Rzeźby ”Galeria Zepter”, Warszawa.

2005 r. - Wystawa „W kręgu Akademii Sztuk Pięknych. Teresa Plata i Przyjaciele”, Galeria Oko, Warszawa.

2007 r. - Wystawa indywidualna „Cisza”, Galeria 3A, Warszawa.

2008 r. - Wystawa Pedagogów Wydziału Rzeźby „Galeria Mała”, Nowy Sącz.

2008 r. - Wystawa Pedagogów Wydziału Rzeźby „Galeria Strug”, Zakopane.

2009 r. - Wystawa Pedagogów Wydziału Rzeźby „Galeria Sztuki Zamek” w Suchej Beskidzkiej.

mimetycznego do form abstrakcyjnych. O jej dobrym, klasycznym warsztacie świadczą popiersia wieszczów: Adama Mickiewicza i Juliusza Słowackiego wykonane w 2009 roku w brązie. Rzeźbiarka pracuje w tradycyjnych technikach i materiałach, od metalu, (w tym brązu, aluminium) kamienia, po żywice, ale również posługuje się innymi mediami, takimi jak dźwięk czy światło. W każdym z tych działań dominuje dbałość o formę i warsztat. Prace prezentowane są na licznych wystawach oraz w otwartej przestrzeni publicznej. W centrum jej zainteresowań zawsze stoi człowiek w bardzo szerokim ujęciu - rozumieniu problemów natury egzystencjonalnej tematu.

Szereg realizacji przybiera formy syntetycznych sylwetek rzeźbiarskich, ewoluujących w stronę abstrakcji.

Można śmiało stwierdzić, że zarówno motyw spirali jak i motyw modułu sylwetki ludzkiej jest wykorzystywany w jej pracach od zawsze. Wszystkie te elementy były zauważalne we wczesnych pracach artystki, tak jak spirala w pracy dyplomowej pt. „Pomnik Miejsca”, czy moduł człowieka w pracach „Katedra” i „Triskele”.

Motyw spirali dominuje w pracy dyplomowej pt. „Pomnik miejsca”, zrealizowanej pod kierunkiem profesora Adama Myjaka w 2003 roku (za tę pracę otrzymała Grand Prix w konkursie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na Najlepszy Dyplom Ukończenia Studiów w Zakresie Sztuk Pięknych). Czytelny kształt spirali buduje ten obiekt nie tylko przestrzennie ale przede wszystkim ideowo. Mamy do czynienia z bardzo dojrzałą, niosącą wiele treści pracą dotyczącą egzystencji ludzkiej. W swej formie obiekt jest symbolicznym zapisem kodu genetycznego każdej żywej istoty. To memoratywne DNA pozwalające wskrzesić pamięć nieistniejących już miejsc zamieszkania i pulsującego w nich niegdyś życia. To projekcja niemal spirytystyczna z głosami z zaświatów. Realizacja monumentalnego obiektu rzeźbiarskiego pt. „Pomnik miejsca”, ustawiła bardzo wysoko poprzeczkę na początku drogi twórczej artystki.

Rzeźba „**Triskele**” zbudowana jest na motywie starożytnej formy spiralnej, jaką są triskeliony. Triskelion to uniwersalny symbol znany w kręgu kultury starego kontynentu, uchodzi za najstarszy symboli znany człowiekowi, otaczano go świętym kultem. To trójczłonowa kompozycja tworząca wzór geometryczny nazywany grupą cykliczną. Znak ten zawiera w sobie ogromny ładunek symboliczny. Utożsamia nieustanny ruch i dynamikę, etapowość życia, utożsamiano go z ruchem słońca, żywiołami i czasem. Triskele zbudowane przez panią Kingę stworzone jest ze spiralnie połączonych syntetycznych, embrionalnych, humanoidalnych form. Formy te kryją w sobie odwieczny cykl rodzenia się, życia i umierania.

O idei

W opisie pracy doktorskiej pt. „**Ewolucja (łac. evolutio – rozwinięcie, rozwój)**”, doktorantka analizuje ewolucję rozumianą jako proces zmian zachodzących w czasie, rozgranicza pojęcia ewolucji biologicznej i ewolucji nie biologicznej. Interesuje ją najszersze rozumienie tego terminu odnoszące się do pojęcia ewolucji wszechświata, którego człowiek jest integralną częścią. Przytacza systemy filozoficzne i teoretyczne starające się wyjaśnić jak zrodził się i funkcjonuje wszechświat. Autorka przejawia niewiarygodną chęć poznania i przysłowiowego odnalezienia swojego miejsca we wszechświecie. Idąc tropem Carla Gustava Junga pisze, że jedną z podstawowych potrzeb każdego człowieka jest poczucie potrzeby posiadania sensu.

kosmologiczną ideę jej dzieł, staje się również wyraźnym i istotnym przykładem trwającego procesu ewolucji. Podkreśla też fakt i znaczenie, że stal jest stopem żelaza z węglem a żelazo jest jednym z siedmiu metali planetarnych. Wszystko to razem staje się jej wybranym środkiem wyrazu w prezentowanej pracy doktorskiej. Rzeźbiarka tworzy i buduje syntetyczny, geometryczny **moduł człowieka**, który staje się wzorcem a zarazem budulcem. Jest to forma bezosobowa, anonimowa z założenia autorki uniwersalna. Doktorantka wykorzystując stworzony moduł człowieka i stosując wybraną technikę wyraźnie podkreśla egzystencjonalny charakter przekazu formy.

„Ewolucja” stanowi kontynuację i rozwinięcie jej dotychczasowej pracy i poszukiwań twórczych.

O cyklu

Forma pierwsza owalna daje początek tryptykowi na temat ewolucji. Ten wykreowany rzeźbiarsko początek cyklu, intencjonalnie ilustruje prapoczątek wszystkiego. Rodzi się a może dopiero rozwija, embrionalnie samotny, samowystarczalny byt. Zamknięta natura ogranicza jego rozwój – ewolucję. To rodzaj gatunku endemicznego skazanego na samoródtwo. Rzeźbiarka szuka w tej pracy wielu matryc w tym matrycy galaktyki, pragnie dotknąć absolutu.

Forma druga, środkowa z natury usytuowana pomiędzy. Pomiedzy tym co ziemskie a tym co poza. Autorka wiąże „ludzki węzeł”, pra-sylweta zostaje cudem rozmnożona do świętej liczby – trzech postaci. Rzeźba ta jest namacalnym, realnym dowodem na ewolucję już samej formy w ramach cyklu. Mamy do czynienia z dynamiczną figuralną kompozycją, budowaną z plecionych linii brył postaci. Stworzony przez autorkę ruch splecionych ciał wywołuje skojarzenia z modlitewnym tańcem Derwiszy. Każda z postaci jest równoprawna, a wszystkie one dobrowolnie sumują się w jeden symbiotyczny organizm. Organizm ten jest ideałem relacji ludzkich. Choć można to zinterpretować również zupełnie inaczej, widząc zjadające siebie nawzajem stwory znane z wczesno romańskich motywów ornamentu, rodem z normańskiej czy celtyckiej sztuki. Ta perfekcyjna, mocna więź przypomina starotestamentową opowieść z Księgi Koheleeta: „*I jeśli ktoś napadnie jednego to we dwóch stawią mu opór; zaś potrójny sznur nie tak łatwo się zerwie*”. Koh 4:12 NBG

W formie trzeciej autorka niczym Aleksander Macedoński przecina węzeł form dwóch poprzednich rozwiązań formalnych cyklu. W trzeciej mutacji formy następuje zdecydowana transformacja, rozcięta, uwolniona forma ruchem spiralnym wkracza w nowy wymiar. Obrazowo autorka porównuje ten zabieg do odcięcia pępownicy. Daje to szansę na powstanie nowego samodzielnie rozwijającego się organizmu. W trzeciej pracy forma stała się mniej przedstawiająca, artystka porusza się w stronę abstrakcji. Obiekt poprzez formę spirali szuka semantycznych asocjacji w przyrodzie i nauce. Sama zdefiniowana forma ewokuje wiele skojarzeń, to pożywka dla metafor. Forma ostatnia w cyklu, wkręca się w dalszą jeszcze niepoznaną przestrzeń, zakotwicza się w próżni poznania. Rzeźba szuka następnego wymiaru czasoprzestrzeni by go spenetrować a tym samym poznać. Zaskoczeniem może być „ludzkie” zakończenie z natury abstrakcyjnej formy spiralnej, mówiącej o ewolucji. Mówiąc kolokwialnie na człowieku się zaczyna i na człowieku się kończy - czy to wiara w człowieczeństwo? Wyraźnie zaznaczona **idea antropocentryzmu** staje się wynikiem tej drogi poszukiwań. Czy o to chodziło doktorantce? Powstałe formy przeznaczone są zarówno dla przestrzeni otwartego krajobrazu jak i dla przestrzeni galeryjnych. Wyraźna synteza formy przedstawiającej i dochodzenie do formy

tamtej chwili najważniejsze. Definiuje wszelkie relacje dotyczące jej samej z powstałymi pracami, relacjami z bliskimi. Każda kolejna praca jest dla niej niczym „czarna skrzynka” skrywająca wszystkie tajemnice danej chwili. Wyczuwalna jest duża więź emocjonalna do powstałych form rzeźbiarskich i czasu ich powstawania. Doświadczanie kontaktu z formami wywołuje w autorce uczucie emocjonalnej projekcji, odtwarzają one miniony czas, wyczuwalna jest intymność tych relacji. Spełnieniem autorki jest, żeby jej prace oprócz tego, że są przede wszystkim formą rzeźbiarską były nośnikiem tego wszystkiego co było „pomiędzy”.

Praca doktorska pt. „Ewolucja” jest konsekwentną twórczą drogą wpisującą się w jej dotychczasowe doświadczenia zawodowe. To czytelny, naturalny proces rozwoju oparty na dużej wrażliwości artystki na rzeczywistość. W perspektywie minionego czasu doświadcza „transformacji własnej”, poprzez emocje, wszelkie impulsy zewnętrzne, zauważa zmiany w percepcji odbioru świata i jego postrzegania. Traktuje ten doktorat jako manifest dojrzałości w myśleniu o ewolucji, którą każdy człowiek ma prawo interpretować i doświadczać indywidualnie. Najistotniejszym staje się fakt, że „Ewolucja” na tle wszechświata w wizji doktorantki przyjmuje zdecydowanie ludzki wymiar.

KONKLUZJA

Po zapoznaniu się z dokumentami niezbędnymi do napisania recenzji oraz rozprawą doktorską mgr. Kingi Smacznej-Łagowskiej, stwierdzam, że osiągnięcia artystyczne, twórcze, organizacyjne i dydaktyczne spełniają wymagania art. 16 Ustawy z dn. 14.03.2003 roku (z późn. zmianami) o stopniach naukowych i tytułach oraz stopniach naukowych i tytułach w zakresie sztuki. Kandydatka zaprezentowała oryginalne rozwiązanie problemu artystycznego i wykazała się niezbędną wiedzą teoretyczną, dorobkiem artystycznym a wszystko to na drodze ewolucji i poznania. W związku z powyższym popieram wniosek o nadanie przez Radę Doskonałości Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie pani mgr Kindze Smacznej-Łagowskiej stopnia doktora w dziedzinie sztuk plastycznych, w dyscyplinie „sztuki piękne”.

prof. Mariusz Białecki